

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,
ректор
професор

Вячеслав ЖДАН

2026 року

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(вступного іспиту /співбесіди)

«Анестезіологія та інтенсивна терапія»

для вступників до аспірантури
галузі знань I «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
за спеціальністю I2 «Медицина»

Полтава – 2026

Програма вступного випробування «Анестезіологія та інтенсивна терапія»
для вступників до аспірантури галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне
забезпечення» за спеціальністю І2 «Медицина»

«29» квітня 2026 року – 13 с.

Розробники:

І. П. Кайдашев – д.мед.н., професор, проректор закладу вищої освіти з наукової роботи;

К. В. Тарасенко – д.мед.н., професор, завідувач кафедри анестезіології та інтенсивної терапії;

А. І. Могильник – к.мед.н., доцент, доцент кафедри анестезіології та інтенсивної терапії.

1. Загальні положення

1.1. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. Для вступу до аспірантури Полтавського державного медичного університету приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) з відповідної спеціальності і пройшли конкурсний відбір для зарахування за результатами вступних випробувань.

1.3. Вступні випробування складаються з вступних іспитів (співбесід) та презентації дослідницьких пропозицій і досягнень.

1.4. **Вступне випробування** – оцінювання підготовленості вступника, що відповідно до цього Порядку може проводитися у формі національного мультипредметного тесту, єдиного вступного іспиту, єдиного фахового вступного випробування, єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень, конкурсу творчих та/або фізичних здібностей, у формі вступного іспиту для іноземців, співбесіди, фахового іспиту, а також вступного іспиту з іноземної мови, спеціальності, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень у разі вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії / доктора мистецтва, за результатами якого виставляється одна позитивна оцінка за шкалою 100 – 200 (з кроком не менше ніж в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку («незадовільно»);

вступний іспит для іноземців – форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання знань, умінь та навичок вступника з одного або декількох предметів, навчальних дисциплін або спеціальності (іноземці та особи без громадянства, які складають вступний іспит для іноземців, не складають інших вступних випробувань);

1.5. Вступний іспит / співбесіда зі спеціальності оцінюється предметною комісією Полтавського державного медичного університету по прийому вступних випробувань до аспірантури.

1.6. Вступний іспит / співбесіда зі спеціальності проводиться в усній формі.

1.7. Первинним обліковим документом щодо результатів вступного випробування є відомість вступного випробування.

1.8. Мовою вступу на навчання, навчання та оцінювання за освітньо-науковими програмами аспірантури є українська.

2. Орієнтовна структура вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності

2.1. Програма вступного іспиту / співбесіди укладається кафедрами, задіяними у підготовці докторів філософії, (відповідно до ОНП) у обсязі програми рівня вищої освіти магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

2.2. Вступний іспит / співбесіда проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами, кожний з яких складається з чотирьох питань.

3. Критерії оцінювання

3.1. Ваговий коефіцієнт вступного іспиту зі спеціальності складає 0,2 (нормується одиницею).

3.2. Результати вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності оцінюються за наступними критеріями:

- змістовне наповнення, логіка викладу матеріалу;
- вміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання.

3.3. Остаточне оцінювання здійснює предметна комісія на основі виступу вступника і відповідей на запитання за 200-бальною шкалою:

№ питання	Кількість балів
1	0-50
2	0-50
3	0-50
4	0-50
Загалом	200

Розподіл балів за критеріями оцінювання зі спеціальності:

№ питання у білеті Бали	Питання 1	Питання 2	Питання 3	Питання 4
0-10,999	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми
11-20,999	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми
21-30,999	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми
31-40,999	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки,	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки,	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки,	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки,

	кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми
41-50	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми

3.4. Вступник, який отримав незадовільну оцінку, не допускається до участі в конкурсному відборі.

4. Регламент відповіді та обговорення

4.1. Відповіді на запитання проводиться усно та/або письмово, для осіб з особливими освітніми потребами – у будь-якій зручній формі з використанням допоміжних засобів і ресурсів.

4.2. Тривалість виступу вступника не має перевищувати 10 хв.

4.3. Тривалість обговорення виступу членами предметної комісії не має перевищувати 5 хв.

Програма іспиту зі спеціальності

1. Сучасні світові і вітчизняні школи анестезіології та інтенсивної терапії, їх наукові пріоритети та вчення.
2. Будова, функції, принципи роботи, можливості апаратів респіраторної підтримки і моніторингу.
3. Будова, функції, принципи роботи, можливості апаратів інгаляційної анестезії і контролю інгаляційних газів для анестезії.
4. Будова, функції, принципи роботи, можливості забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів.
5. Будова, функції, принципи роботи, можливості апаратів гемодинамічної підтримки і гемодинамічного моніторингу.
6. Будова, функції, принципи роботи, можливості апаратів і методів моніторингу і підтримки церебрального гомеостазу і нейром'язової передачі.
7. Клінічна фармакологія інгаляційних анестетиків.
8. Клінічна фармакологія гіпнотиків,
9. Клінічна фармакологія нейролертиків,
10. Клінічна фармакологія атарактиків,
11. Клінічна фармакологія дислептиків,
12. Клінічна фармакологія наркотичних анальгетиків,
13. Клінічна фармакологія ненаркотичних анальгетиків,
14. Клінічна фармакологія місцевих анестетиків,
15. Клінічна фармакологія міорелаксантів,
16. Клінічна фармакологія засобів, що впливають на дихальну систему,
17. Клінічна фармакологія серцево-судинну, видільну систему,
18. Клінічна фармакологія органопротекторів.
19. Генетичний аналіз механізмів дії загальних анестетиків.
20. Перспективи розробки нанопрепаратів для анестезії і інтенсивної терапії.
21. Клінічна фізіологія центральної і вегетативної нервової систем, нейром'язової передачі. Поняття про церебральну ауторегуляцію.
22. Клінічна фізіологія нейро-ендокринної регуляції
23. Клінічна фізіологія дихальної системи і фізіологічні основи штучної вентиляції легень.
24. Клінічна фізіологія системи гемодинаміки і ізіологічні основи штучного кровообігу.
25. Клінічна фізіологія печінки.
26. Клінічна фізіологія нирок і ниркової замісної терапії. Поняття про ауторегуляцію нирок.
27. Клінічна фізіологія шлунково-кишкового тракту.

- 28.Клінічна біохімія водно-електролітного обміну і кислотно-лужної рівноваги,
- 29.Клінічна біохімія енергопластичного забезпечення.
- 30.Класичні унітарні і мультисайтові теорії загального знеболення.
- 31.Компонентні теорія анестезії
- 32.Узагальнюючі теорії анестезії.
- 33.Компоненти загального знеболення. Стратегії їх досягнення.
- 34.Концепція тотальної внутрішньовенної анестезії,
- 35.Концепція мультимодального знеболення,
- 36.Концепція упереджуючої аналгезії.
- 37.Особливості анатомічної будови верхніх дихальних шляхів у експериментальних тварин.
- 38.Особливості анатомічної будови системи кровообігу у експериментальних тварин.
- 39.Функціонально-метаболічні особливості експериментальних тварин з позиції організації анестезіологічного забезпечення.
- 40.Оцінка вихідного стану тварини.
- 41.Вибір методу знеболення залежно від характеру експерименту.
- 42.Види порушень свідомості.
- 43.Діагностика вітально небезпечних порушень свідомості (шкала Глазго, Глазго-Пітсбурга, FOUR).
- 44.Тактика діагностичного пошуку у пацієнта з порушенням свідомості.
- 45.Інтенсивна терапія набряку мозку.
- 46.Особливості формування церебральної недостатності в зв'язку із нейрохірургічною патологією і оперативним втручанням
- 47.Особливості передопераційної підготовки, вибору методу знеболення, інтраопераційного моніторингу і післяопераційного ведення нейрохірургічних хворих.
- 48.Клінічне значення і трактування результатів пульсоксиметрії
- 49.Клінічне значення і трактування результатів капнографії,
- 50.Клінічне значення і трактування результатів газового аналізу крові,
- 51.Клінічне значення і трактування результатів графічного моніторингу фаз дихання,
- 52.Клінічне значення, розрахунок і трактування результатів кисневих індексів.
- 53.Киснева терапія: види, показання.
- 54.Примусова штучна вентиляція легень: режими, переваги, недоліки.
- 55.Тригерна штучна вентиляція легень: режими, переваги, недоліки.
- 56.Неінвазивна штучна вентиляція легень: режими, переваги, недоліки.
- 57.Високочастотна штучна вентиляція легень: режими, переваги, недоліки.

- 58.Інтелектуальна штучна вентиляція легень: режими, переваги, недоліки.
- 59.Екстракорпоральна мембранна оксигенація: режими, переваги, недоліки.
- 60.Гіпербарична оксигенація: режими, переваги, недоліки.
- 61.Патогенез і інтенсивна терапія набряку легень.
- 62.Патогенез і інтенсивна терапія респіраторного дистрес-синдрому.
- 63.Патогенез і інтенсивна терапія астматичного статусу.
- 64.Патогенез і інтенсивна терапія неінфекційних паренхіматозних захворювань легень.
- 65.Особливості формування дихальної недостатності в зв'язку із хірургічною патологією і оперативним втручанням
- 66.Особливості передопераційної підготовки, вибору методу знеболення, інтраопераційного моніторингу і післяопераційного ведення торакальних хворих.
- 67.Клінічне значення результатів електрокардіографії
- 68.Клінічне значення результатів ехокардіографії,
- 69.Клінічне значення результатів фотоплеїтзмографії,
- 70.Клінічне значення результатів моніторинг тиску в правому передсерді,
- 71.Клінічне значення результатів моніторинг тиску заклинювання легеневої артерії,
- 72.Клінічне значення результатів транспульмональної дилюції.
- 73.Клінічне значення результатів гемодинамічних індексів.
- 74.Системний транспорт кисню: парадигми, визначення, клінічне значення.
- 75.Поняття і критерії гострої лівошлуночкової недостатності.
- 76.Патогенез і інтенсивна терапія гострої лівошлуночкової недостатності.
- 77.Патогенез і інтенсивна терапія гострого коронарного синдрому.
- 78.Патогенез і інтенсивна терапія пароксизмальної тахікардії і фібріляції шлуночків.
- 79.Сучасні міжнародні рекомендації з серцево-легеневої і церебральної реанімації
- 80.Патогенез і інтенсивна терапія повної атріовентрикулярної блокади і синдрому Морганьї – Едемса - Стокса.
- 81.Патогенез і інтенсивна терапія тромбоемболії легеневої артерії.
- 82.Шок: визначення, патогенез, загальні принципи терапії.
- 83.Сучасні стратегії інтенсивної терапії дистриб'ютивних шоків;
- 84.Сучасні стратегії інтенсивної терапії циркуляторних шоків;
- 85.Сучасні стратегії інтенсивної терапії кардіогенного і обструктивного шоку;

86. Особливості передопераційної підготовки у хворих з патологією серця і судин.
87. Клінічне значення і трактування результатів рентгенографії органів черевної порожнини і забрюшинного простору,
88. Клінічне значення і трактування результатів ультразвукової діагностики органів черевної порожнини і забрюшинного простору,
89. Клінічне значення і трактування результатів гастроентерокімографії,
90. Клінічне значення і трактування результатів фоноентерографії,
91. Клінічне значення і трактування результатів аналізу біологічних секретів і органоспецифічних ферментів органів і забрюшинного простору.
92. Сучасні погляди на організацію клінічного харчування.
93. Механізми, прояви, профілактика, лікування, анестезіологічна тактика при стресових ушкодженнях шлунково-кишкового тракту;
94. Механізми, прояви, профілактика, лікування, анестезіологічна тактика при шлунково-кишковій кровотечі;
95. Механізми, прояви, профілактика, лікування, анестезіологічна тактика при гострому панкреатиті і панкреонекрозі;
96. Механізми, прояви, профілактика, лікування, анестезіологічна тактика при виразковому коліті.
97. Замісна ниркова і печінкова терапія: показання, методи, ускладнення.
98. Особливості передопераційної підготовки у хворих з патологією органів черевної порожнини і забрюшинного простору.
99. Особливості вибору методу знеболення, інтраопераційного моніторингу у хворих з патологією органів черевної порожнини і забрюшинного простору.
100. Особливості післяопераційного ведення хворих з патологією органів черевної порожнини і забрюшинного простору.
101. Причини, механізми, клініка, інтенсивна терапія гіпофізарної коми.
102. Причини, механізми, клініка, інтенсивна терапія ком, пов'язаних із цукровим діабетом,
103. Причини, механізми, клініка, інтенсивна терапія гіпотиреоїдної коми,
104. Причини, механізми, клініка, інтенсивна терапія тиреотоксичного кризу,
105. Причини, механізми, клініка, інтенсивна терапія гострої надниркової недостатності.
106. Діагностика і інтенсивна терапія, анестезіологічна тактика при апоплексії яєчника.
107. Діагностика і інтенсивна терапія, анестезіологічна тактика при перфорації порожнинного органу малого тазу.

108. Особливості передопераційної підготовки, вибору методу знеболення, інтраопераційного моніторингу і післяопераційного ведення хворих з хірургічною патологією ендокринної системи.
109. Особливості передопераційної підготовки, вибору методу знеболення, інтраопераційного моніторингу і післяопераційного ведення хворих з хірургічною патологією органів малого тазу.
110. Анатомо-функціональні особливості дитячого віку з позиції анестезіолога.
111. Особливості анестезіологічного забезпечення і організації інтенсивної терапії у дітей.
112. Анатомо-функціональні особливості осіб похилого віку з позиції анестезіолога.
113. Особливості анестезіологічного забезпечення і організації інтенсивної терапії у осіб похилого віку.
114. Анатомо-функціональні особливості вагітних з позиції анестезіолога.
115. Особливості анестезіологічного забезпечення і організації інтенсивної терапії у вагітних віку.
116. Інтенсивна терапія і анестезіологічне забезпечення у пацієнтів із онкологічною патологією.
117. Інтенсивна терапія і анестезіологічне забезпечення у пацієнтів із психіатричною патологією.
118. Інтенсивна терапія і анестезіологічне забезпечення у пацієнтів із інфекційною патологією.
119. Інтенсивна терапія і анестезіологічне забезпечення у пацієнтів із супутньою хронічною соматичною патологією.

Рекомендована література

Основна:

1. Анестезіологія та інтенсивна терапія (Том I): підручник для слухачів закладів післядипломної освіти / За ред.. І.П. Шлапака.- К.: Ніка Прінт, 2013.- 549 с.
2. Анестезіологія та інтенсивна терапія (Т II): підручник для слухачів закладів післядипломної освіти / За ред.. І.П. Шлапака.- К.: Фенікс, 2015.- 499 с.
3. Анестезіологія та інтенсивна терапія: підручник / Ф.С. Глумчер, Л.П. Чепкий, Л.В. Усенко та ін. — 2-е видання.- К.. 2019 – 360 с.
4. Медицина невідкладних станів: Екстрена (швидка) медична допомога: підручник (ВНЗ IV р. а.) / І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Рошін та ін.; за ред. І.С. Зозулі. — 3-є вид., перероб. і допов. – Київ : Медицина, 2017. – 960 с.

5. Басенко І.Л., Буднюк О.О., Владика А.С. Анестезіологія, інтенсивна терапія та невідкладні стани. Навчальний посібник. 2018.- Суми: Університетська книга.- 584 с.
6. Oxford Handbook of Emergency Medicine. Fifth ed. Wyatt J.P., Illingworth R.N., Graham C.A., Hogg K.. Oxford University Press, 2020 – 804 p.
7. Berstein A. D., N. Soni. Oh's Intensive Care Manual (7th Edition).- Chatswood: Elsevier Australi, 2015.- 1292 p
8. Textbook of Anaesthesia (6 Paperback) / Ed. by G. Smith, R. Aitkenhead's.- ExpertConsult - Online&Print, 2013.- 858 p.

Допоміжна:

1. Екстрена та невідкладна медична допомога / за заг. ред. Шкурупія Д. А. ; О. Ю. Бодулев, О. М. Дикий, А. І. Могильник та ін. ; МОЗ України, ПДМУ. - Вінниця : Нова книга, 2018. - 234 с.
2. Екстрена та невідкладна медична допомога / А. І. Могильник, О. Ю. Бодулев, Н. М. Адамчук ; МОЗ України, ПДМУ. - Полтава : [б. в.], 2019 (Миргород : Миргород). - 125 с.
3. Наказ МОЗ України від 05.06.2019 № 1269 "Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги".
4. Brock N. Veterinary Anesthesia Update, 2nd Edition Revision/- , 2014. – 410 p.
5. Brock-Utne John G. Near Misses in Pediatric Anesthesia (2nd ed). — Springer, 2013. — 280 p.
6. Campoy L & Read M. Small Animal Regional Anesthesia and Analgesia. WileyBlackwell, 2013.- 356 p.
7. Chestnut D.H. Obstetric Anesthesia: Principles and Practice (3rd ed). — Mosby, 2004. — 1215 p.
8. DiNardo J. A., D. A. Zvara Anesthesia for cardiac surgery (3rd ed. p.). - Newgen, Imaging Systems (P) Ltd, Chennai, India.- 2008.- 469 с.
9. Hines R. L. Stoelting's Anesthesia and Co-Existing Disease.-Elsevier Science, 2012. — 688 p.
10. Анестезіологія і реаніматологія, токсикологія: Збірник нормативних документів : Збірник / Київськ. міський наук. інформ.-аналіт. центр медичної статистики МОЗ України ; ред. Валентина Миколаївна Заболотько. - [б. м.] : МВЦ "Медінформ", 2009. - 584 с.

Інтернет ресурси:

1. Офіційний сайт Асоціації анестезіологів України - <http://aaу.org.ua>
2. Офіційний сайт Асоціації анестезіологів м. Київ - <http://http://criticalcare.kiev.ua>

3. Офіційний сайт Європейської Асоціації анестезіологів - <http://www.euroanesthesia.org>
4. Офіційний сайт Європейської Асоціації парентерального і ентерального харчування - <http://www.espen.org>
5. Офіційний сайт Європейської Асоціації інтенсивної терапії - <http://www.esicm.org>
6. Офіційний сайт Європейської Асоціації регіонарної анестезії - <http://www.esraeurope.org>
7. Офіційний сайт Американської Асоціації анестезіологів <http://www.asahq.org/homepageie.html>
8. Офіційний сайт Американської Асоціації дитячої анестезіології - <http://www.pedsanesthesia.org>
9. Офіційний сайт Британської Асоціації акушерської анестезіології - <http://www.oaa-anaes.ac.uk>
10. Офіційний сайт міжнародного наукового періодичного видання «Anesthesiology» - <http://www.anesthesiology.org>
11. Офіційний сайт міжнародного наукового періодичного видання «Anesthesia and Analgesia» - <http://www.anesthesia-analgesia.org>
12. Офіційний сайт Британського наукового періодичного видання «British Journal of Anaesthesia» - <http://www.bja.oupjournals.org>
13. Офіційний сайт Британського наукового періодичного видання «British Medical Journal» - <http://www.bmj.com>
14. Офіційний сайт канадського наукового періодичного видання «Canadian Journal of Anaesthesia» - <http://www.cja-jca.org>
15. Офіційний сайт міжнародного наукового періодичного видання «The Lancet» - <http://www.thelancet.com>
16. Офіційний сайт Британського наукового періодичного видання «History of Anesthesia Society» - <http://www.histansoc.org.uk>
17. Пошуковий ресурс наукової літератури «Scopus» - <https://www.scopus.com>
18. Пошуковий ресурс наукової літератури «Web of Science» - <http://ipscience.thomsonreuters.com/product/web-of-science/>
19. Пошуковий ресурс медичної літератури «Cochrane Collaboration» - <http://www.cochrane.org>
20. Пошуковий ресурс медичної літератури «PubMed» - <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/>
21. Пошуковий ресурс медичної літератури (розділ «Анестезіологія та інтенсивна терапія») - <http://www.twirpx.com/files/medicine/anaesthesiology/anesthesiology/>

Програма затверджена на засіданні приймальної комісії

від «29» августа 2026 року, протокол № 4